

Arviointikertomuksen 2025 vastineet

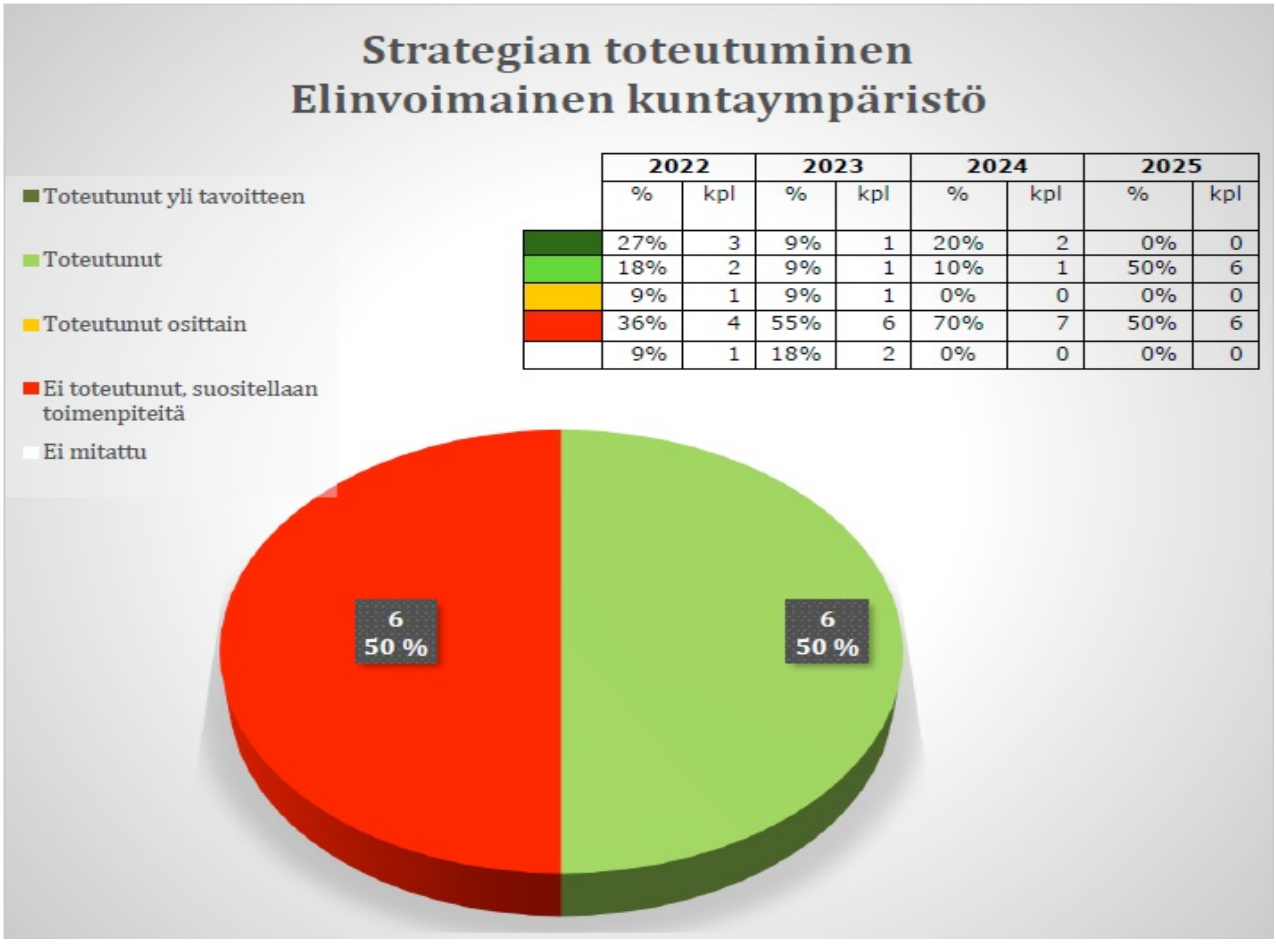
Kunnanhallitus 12.10.2026

Sisällys

1. Elinvoimapalvelut 3
2. Sivistyspalvelut 5
3. Hyvinvointipalvelut 6
4. Liikelaitokset 8
5. Elinympäristöpalvelut 9
6. Konsernipalvelut 11
7. Taloudelliset sitovat tavoitteet 13
8. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet 15
9. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot 18

1. Elinvoimapalvelut

Strategian toteutuminen – Elinvoimainen kuntaympäristö. Tavoitteista 50 % toteutui.
Sitovat tavoitteet 2025: Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa, Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys sekä Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

	2022		2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl
Toteutunut yli tavoitteen	27%	3	9%	1	20%	2	0%	0
Toteutunut	18%	2	9%	1	10%	1	50%	6
Toteutunut osittain	9%	1	9%	1	0%	0	0%	0
Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä	36%	4	55%	6	70%	7	50%	6
Ei mitattu	9%	1	18%	2	0%	0	0%	0

Sitovista tavoitteista seuraavat eivät toteutuneet – Suositellaan toimenpiteitä:

- Uudet perustetut yritykset yli 60 kpl (toteutui 48)
- Vuokratut ja myydyt yritystontit - yli 9 luovutettua tonttia (toteutui 3)
- Yhteisöverotulojen kehitys kasvu +5 %/vuosi (toteutui -6,2%)
- Työttömyysaste alle 6 % (toteutui 7,7%)
- Pitkäaikaistyöttömien määrä alle 50 henkilöä (toteutui 77)
- Nuorten työttömien määrä alle 30 henkilöä (toteutui 71)

Vastine:

- Perustettujen yritysten määrässä näkyi selvästi vuoden 2025 yleinen taloudellinen tilanne.
- Limingassa ei ole koskaan luovutettu yli 9 yritystonttia, paras vuosi koskaan taitaa olla 3 luovutettua yritystonttia, joten tavoite on todellisuuteen nähden melko korkea.
- Yhteisöverotuloissa näkyy myös vuoden 2025 taloudellinen tilanne, mutta vuosi 2026 näyttää yhteisöverotulojen näkökulmasta jo paljon paremmalta.
- Työllisyys on heikentynyt 2025 vuonna kansallisesti, mutta Limingassa on kuitenkin ollut Oulun seudun parhaat työllisyysluvut läpi vuoden 2025, joten suhteessa muuhun alueeseen olemme kuitenkin pärjänneet työllisyyden kanssa todella hyvin.

Muita huomioita
• Elivoimapalvelut pysyneet budjetissa.
• Tavoitteet saavutettu hyvällä prosentilla.
• Viestintään panostettu. Liminka näkynyt ja kuulunut medioissa.
• Focusta markkinointiin, kun suuria tapahtumia järjestetään Limingassa. Kunnan sisällä järjestettäviä muitakin kuin kunnan omia tapahtumia tulisi mainostaa. Yhteistyötä naapurikuntien kanssa kannattaa toteuttaa. Päällekkäisiä tapahtumia tulisi välttää.
• Tapatumatuotanto onnistunut erittäin hyvin.
• Limingassa Oulun kaupunkiseudun paras työllisyys. Nuorisotyöttömyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Työllisyyspalveluiden tulisi tehdä kaikki mahdolliset toimenpiteet sen minimoimiseksi.
• Luontokeskus kunnan omistuksessa. Kunnalla mahdollisuus nyt hyödyntää ja kehittää luontokeskuksen/-matkailun markkina-arvoa.
• Yritykset saavat tarvittavaa tukea helposti ja nopeasti.
• Hankerahoitusta pystytty käyttämään hyväksi.
• Yhteisöverot laskeneet.

Vastine:

- Erittäin hyviä huomioita! Olemme tosiaan onnistuneet todella monessa asiassa 2025, vaikka kaikkia tavoitteita ei olekaan saavutettu täysin.
- Nuorisotyöttömyyden helpottamiseksi on haettu erillinen työllisyyshanke, jonka on tarkoitus alkaa 2026/2027 vuosien vaihteessa.
- Luontokeskuksen sisältöjen kehittämiseen on saatu myös oma hanke, joka on alkanut elokuussa 2026.

2. Sivistyspalvelut

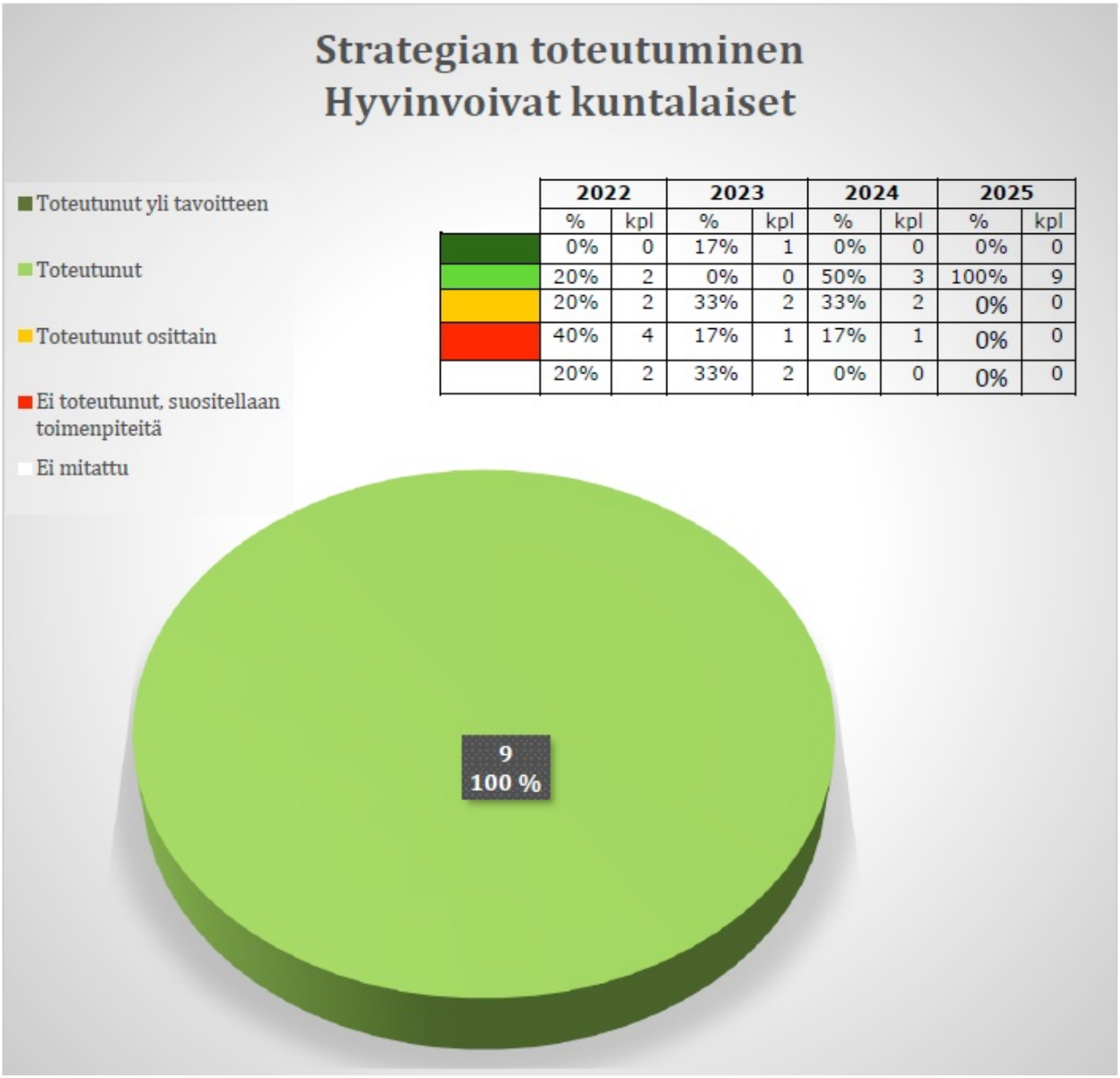
Huomioita
• Sivistyspalveluiden talousarvio ylittyi - tarvittiin lisämäärärahaa. Oppimisen tuen uudistus aiheuttanut lisäkustannuksia, kun ryhmäkohtaisten tukimuotojen velvoittavuus ja minimimäärä on määritelty perusopetuslaissa. Miten saadaan kustannukset pidettyä kurissa? Talousarvion tekemiseen tarkkuutta.
• Oppilasmäärän väheneminen tuo haasteita valtionosuuksien kautta. Tarvitaan ennakoivia toimenpiteitä tilojen ja henkilöstön osalta sekä vetovoimaisia palveluita uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Lukion ja musiikkiopiston vetovoima nähty houkuttelevana myös lähikunnissa. Musiikkiopistoon olisi tulossa enemmän opiskelijoita kuin niitä otetaan. Olisiko mahdollisuutta lisätä oppilaspaikkoja?
• Henkilöstön hyvinvointiin panostettu – sairauspoissaolot vähentyneet.
• Lapsiystävällinen kunta toimintamallia vahvistettu.
• Varhaiskasvatuksen lasten määrän väheneminen näkyi palveluverkon pienenemisenä. Miten varaudutaan mahdollisesti kuntaan muuttaviin, päivähoitoa tarvitsevien perheiden tarpeisiin?
• Hali-harrastustoiminnalla saatiin aktivoitua oppilaita.
• Lukion oppilaiden poissaolot lisääntyneet. Mitä tälle voisi tehdä?

Vastine:

- Talousarvio on ylittynyt, koska oppimisen tuen uudistuksen sekä perustaitojen vahvistamiseen tähtäävien lisätuntien kustannuksia ei ole riittävästi huomioitu. Jatkossa kustannustietoisuutta lisätään ja talouden suunnittelun ja seurannan prosesseja kehitetään. Kasvun ja oppimisen lautakunta seuraa jatkossa palvelualueen taloustilannetta säännöllisesti ja olennaisista poikkeamista raportoidaan.
- Oppilasmäärän väheneminen aiheuttaa jatkossa väistämättä rakenteellisia muutoksia. Laadukkaasta perusopetuksesta halutaan kuitenkin pitää kiinni. Lapsiystävällinen kunta – ja HaLi -toiminta ovat luoneet merkityksellistä sisältöä arkeen. Musiikkiopiston oppilaspaikkoja ei voida lisätä nykyisen henkilöstömäärän puitteissa. Jos halutaan lisää paikkoja, tarvitaan myös lisää resursseja. Oppilasmäärän kehitystä seurataan koko ajan. Tietoa hyödynnetään henkilöstö-, ryhmä-, tila- ja taloussuunnittelussa sekä palveluverkon pitkän aikavälin arvioinnissa.
- Varhaiskasvatuksen lasten määrän osalta jatkossa on pohdittava yksityisen ja julkisen palvelun kokonaisuutta. Reserviä on omassa toiminnassa tällä hetkellä olemassa ja lakisääteisen ajan puitteissa lapset on saatu hyvin mahtumaan.
- Lukion kasvaneisiin poissaoloihin pyritään jatkossa tarttumaan kiinnittämällä enemmän huomiota lukiolaisten kokonaishyvinvointiin. Poissaoloja seurataan ja kodin ja koulun yhteistyötä on tiivistetty eli aina, kun poissaolot kasvavat ryhmänohjaaja on yhteydessä huoltajiin. Opiskelijoiden tullessa täysi-ikäiseksi poissaoloihin puuttuminen on vaikeampaa.

3. Hyvinvointipalvelut

Strategian toteutuminen – hyvinvoivat kuntalaiset. Tavoitteet **toteutuivat 100 %:sti.**
Sitovat tavoitteet 2025: Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön, kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen sekä tekemistä, näkemistä, kokemista.

	2022		2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	0%	0	17%	1	0%	0	0%	0
	20%	2	0%	0	50%	3	100%	9
	20%	2	33%	2	33%	2	0%	0
	40%	4	17%	1	17%	1	0%	0
	20%	2	33%	2	0%	0	0%	0

Huomioita
• Monipuolinen liikuntatarjonta ja tilat.
• Kirjastopalvelut toimivat erinomaisesti. Uusi lainausennätys.
• Hyte-kerroin: top 3:ssa Pohjois-Pohjanmaalla. Mitä muut ovat?
• Jalkautuva nuorisotyö kouluille aloitettu. Miten otetaan ”koppi” yläasteikäisistä? Kylällä ei ole nuorisotiloja tms. paikkaa, jossa nuoret voivat viettää vapaa-aikaa (turvallisten aikuisten valvonnassa).
• Rantakylän virkistysalueen suunnitelma valmis, mutta toteutus vielä kesken. Milloin suunnitelma aiotaan toteuttaa? Onko selkeä visio olemassa?
• Lakeuden alueen matalan kynnyksen palvelupiste avattiin 2024. Sen sisällä toimii nuorten ohjaamo, joka vastaa nuorten työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. Vuonna 2025 palvelupisteellä on ollut mukana Limingasta työllisyys-, nuoriso- ja liikuntapalvelut. Mahtavaa yhteistyötä eri palvelualueiden sekä muiden yhteistyökumppanien välillä!
• Hyvinvointipalveluiden tavoitteet toteutuivat erinomaisesti.

Vastine:

- Hyvinvointipalveluiden tavoitteet ovat toteutuneet hyvin, koska palvelut ovat olleet kuntalaisille saavutettavia, monipuolisia ja kuntastrategian mukaisia. Liikuntapalvelut ovat edistäneet kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla yhdenvertaisia liikuntamahdollisuuksia, ja kirjastopalvelut ovat onnistuneet vahvistamaan lukemista, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä säilyttäneet asemansa valtakunnallisesti erittäin laadukkaina palveluina.
- Lakeuden alueen matalan kynnyksen palvelupiste on lisännyt palveluiden saavutettavuutta ja vahvistanut eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Nuorten Ohjaamo sekä työllisyys-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden yhteistyö on mahdollistanut kuntalaisille sujuvammat palvelupolut ja oikea-aikaisen tuen yhdestä paikasta. Toiminta tukee hyvin kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita.
- Vuonna 2025 Limingan HYTE-kerroin oli 73, ollen Pohjois-Pohjanmaan toiseksi korkein lukema. Pohjois-Pohjanmaan kolmestakymmestä kunnasta kuuden HYTE-kerroin oli yli 70 (asteikko 0–100).
- Rantakylän Monttualueesta on olemassa luonnos toimintojen sijoittelusta. Toimintojen sijoittaminen vaatii vielä maankäyttöön liittyviä neuvotteluja sekä mahdollisia viranomaislausuntoja. Alueen kehittämisestä tarvitaan aluesuunnitelma, josta pyydetään tarvittavat lausunnot. Tämän jälkeen laaditaan toteutussuunnitelmat kustannusarvioineen. Hanketta viedään eteenpäin elinympäristöpalveluiden toimesta. Hyvinvointipalvelut ovat osana toteutustyötä tuomassa käyttäjänäkökulmaa yhdessä elinvoimapalveluiden kanssa. Toteuttamisen aikatauluun vaikuttaa suuresti yleinen kuntatalouden tilanne, saatavilla oleva ulkopuolinen rahoitus sekä muut investointitarpeet. Rantakylän kehittämisen ensimmäiset stepit

on varattu ehdollisena investointiohjelmaan vuosille 2028-2029, mikäli kehittämiseen saadaan ulkopuolista hankerahoitusta.

- Jalkautuva koulunuorisotyö aloitettiin syksyllä 2025. Aamuvuorossa oleva nuorisotyöntekijä työskentelee yläkoululla noin kolme tuntia kolmella välitunnilla ja kahdella oppitunnilla. Työntekijä keskustelee nuorten kanssa ajankohtaisista aiheista, tapaa oppilaita ja auttaa tarvittaessa eri tilanteissa. Toimintamallin avulla on kohdattu yksinäisiä nuoria, puututtu kiusaamiseen ja käyty kasvatuksellisia keskusteluja. Samalla on saatu tietoa nuorten vapaa-ajasta ja ajankohtaisista ilmiöistä. Liminganlahden nuorisotilan keskimääräinen iltakävijämäärä on noussut 10:stä 25:een ja syksyllä 2026 jo 30:een. Useina iltoina kävijöitä on ollut yli 40. Nuorille tarjotaan turvallisten aikuisten ohjaamia harrastuksia sekä toimintaa nuorisotila Huiskeessa Tupoksessa ja Linussa Limingan keskustassa. Nuorisotilat ovat avoinna säännöllisesti kahtena päivänä viikossa. Nykyisillä resursseilla nuorisotilat voidaan pitää avoinna yhteensä neljänä päivänä viikossa, eikä koulunuorisotyö vähennä niiden aukioloa. Lisäksi seurakunta järjestää viikoittain nuortenillan Pappilassa.

4. Liikelaitokset

Huomioita
• Robotiikan käytööotto tuonut tehokkuutta toimintaan. Liikelaitos palvelualueena mahdollistaa automatiikkan lisäämisen entisestään.
• Korjausvelan kasvu huolettaa, jos investointeihin ei ole rahaa.
• Rakennusten kunnossapitoon pitää olla vuosittain rahaa. Kiinteistökierrosten tekemistä tulee jatkaa.
• Tavoitteet täyttynyeet ja liikelaitokset pysyneet budjetissa.
• Ruokapalvelut saaneet positiivista palautetta. Hävikkiin on edelleen kiinnitetty huomiota.
• Henkilöstön sairauspoissaolot huomattavasti alle kunnan keskiarvon.
• Energiatehokkuuteen kiinnitetty huomiota.
• Kierrätysaste matala (vain 34,33%). Sekajätteen määrää tulisi pystyä vähentämään.

Vastine:

Liikelaitos pitää esiin nostettuja näkökulmia tärkeinä palveluiden jatkuvan kehittämisen kannalta.

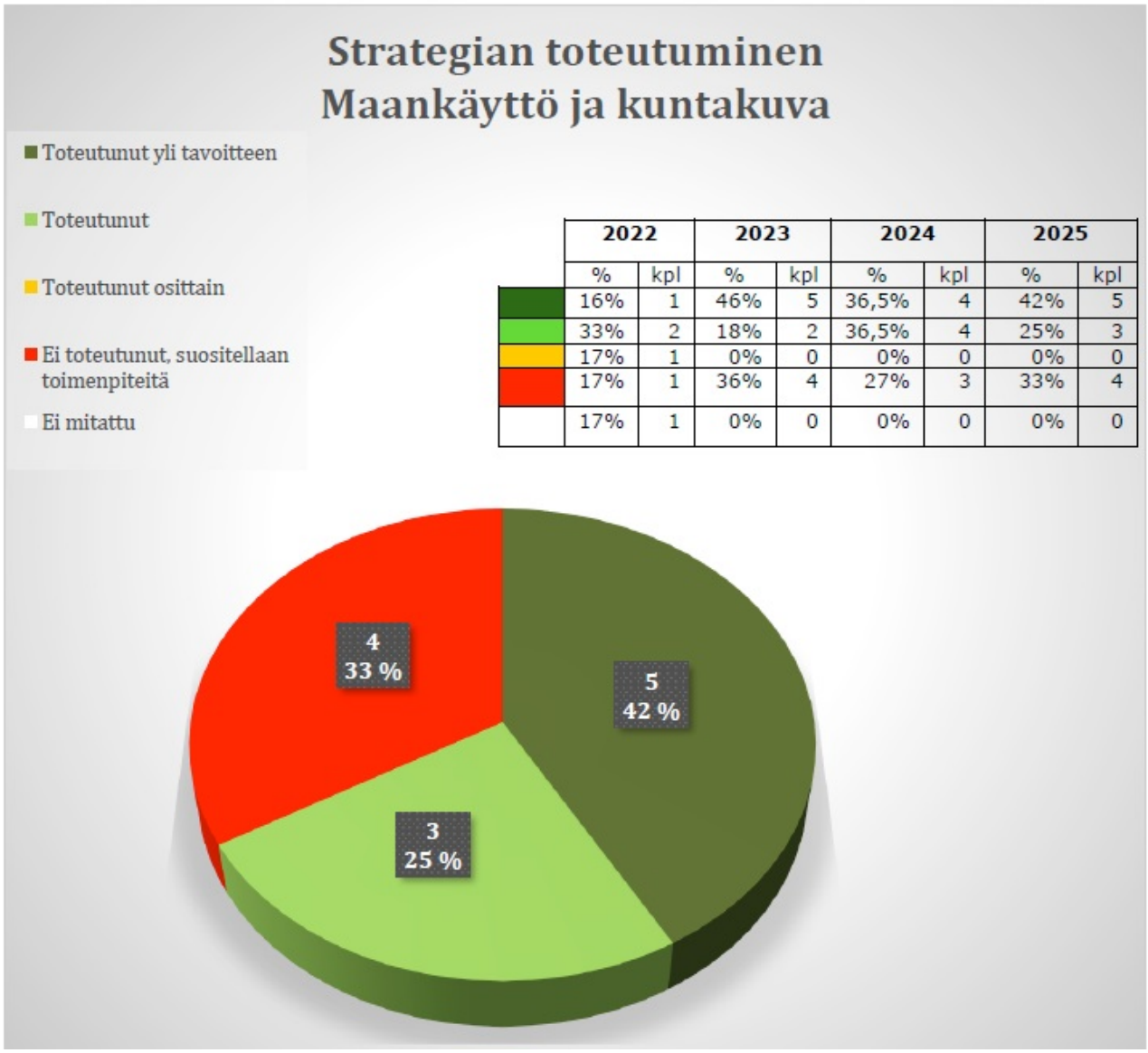
- Robotiikan käyttöönotto on lisännyt toiminnan tehokkuutta molemmissa liikelaitoksissa, erityisesti puhtauspalveluissa ja viheralueiden hoidossa. Samalla se on vapauttanut henkilöstön työaikaa tehtäviin, joissa ihmisen osaamista ja harkintaa tarvitaan eniten. Liikelaitosmalli luo hyvät edellytykset uusien teknologioiden, automaation ja robotiikan hyödyntämiselle myös tulevaisuudessa.
- Kiinteistöjen korjausvelan hallinta on keskeinen haaste. Rakennuskannan kunnon säilyttäminen edellyttää pitkäjänteistä kunnossapitoa, riittäviä investointeja sekä suunnitelmallista ennaoivaa kiinteistönpitoa. Tavoitteena on jatkaa kiinteistökierroksia ja hyödyntää niiden tuottamaa tietoa kunnossapidon ja investointien priorisoinnissa. Lisäksi kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) laatiminen on aloitettu, mikä tukee tulevien korjaustarpeiden ennakointia, investointien suunnittelua ja korjausvelan hallintaa.
- Liikelaitosten toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti ja toiminta pysyi talousarviossa. Talouden tasapainoinen hoito luo hyvän perustan palveluiden kehittämiselle myös tulevina vuosina.
- Ruokapalvelut ovat saaneet asiakkailta myönteistä palautetta. Samalla ruokahävikin vähentämiseen on kiinnitetty aktiivisesti huomiota muun muassa seurannan, viestinnän ja toimintatapojen kehittämisen avulla. Työ hävikin vähentämiseksi jatkuu edelleen.
- Henkilöstön sairauspoissaolot ovat pysyneet selvästi kunnan keskiarvoa alhaisemmalla tasolla. Tämä kertoo osaltaan henkilöstön sitoutumisesta, työhyvinvoinnin edistämisestä sekä esihenkilötyön onnistumisesta.
- Energiatehokkuuden parantaminen on ollut yksi liikelaitosten toiminnan keskeisistä painopisteistä. Tavoitetta on edistetty muun muassa siirtymällä energiatehokkaaseen LED-valaistukseen sekä hyödyntämällä kiinteistöautomaatioratkaisuja. Toimenpiteet ovat

vähentäneet energiankulutusta, tehostaneet kiinteistöjen käyttöä ja tukeneet kustannusten hallintaa

- Kierrätysasteen osalta tarkastuslautakunnan havainto on perusteltu. Kierrätysasteen nostaminen ja sekajätteen määrän vähentäminen ovat tunnistettuja kehittämiskohteita. Tavoitteena on lisätä lajittelun ohjausta, kehittää jätehuollon käytäntöjä yhteistyössä käyttäjien kanssa sekä seurata toimenpiteiden vaikutuksia säännöllisesti.

5. Elinympäristöpalvelut

Strategian toteutuminen – maankäyttö ja kuntakuva. Strategisista tavoitteista toteutui 67 %.
Sitovat tavoitteet 2025: Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin, kunnan muuttotase on positiivinen, kuntakeskuksen vetovoima kasvaa, saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat.

	2022		2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	16%	1	46%	5	36,5%	4	42%	5
	33%	2	18%	2	36,5%	4	25%	3
	17%	1	0%	0	0%	0	0%	0
	17%	1	36%	4	27%	3	33%	4
	17%	1	0%	0	0%	0	0%	0

Sitovista tavoitteista seuraavat eivät toteutuneet – Suositellaan toimenpiteitä:

- Muuttotase positiivinen (negatiivien -148)
- Meijerikorttelin suunnitelmat valmiit
- Tupoksen koulukorttelin kaava valmis
- Lähijunayhteys ja kaksoisraide – Lähijunaliikenteen käyttökustannuksista ja palvelutarpeesta on sovittu

Vastine:

Muuttotase

- Vuoden 2025 muuttotase ei vielä kääntynyt positiiviseksi, mutta kunta on toteuttanut niitä kaavoitus- ja elinympäristötoimia, jotka luovat edellytyksiä myönteiselle kehitykselle tulevina vuosina. Elinympäristöpalvelujen näkökulmasta kunta vaikuttaa muuttoliikkeeseen ennen kaikkea kaavoituksen etenemisellä, tonttitarjonnalla, elinympäristön laadulla sekä turvallisilla liikkumisympäristöillä. Kaavoituskatsauksen tavoitteet ovat edenneet suunnitellusti, ja kaavahankkeet tukevat kunnan vetovoiman vahvistamista.

Kaavoituksen eteneminen ja kuntakuvan kehittäminen:

- Maaseutumainen kuntakuva ja väljät tontit
  Kaavoituksessa on painotettu Limingan strategista tavoitetta säilyttää ja vahvistaa maaseutumaista kuntakuvaa. Uusilla asuinalueilla tonttikoot ovat väljiä, ja rakentaminen sovitetaan ympäröivään maisemaan. Tämä vastaa kunnan vetovoimatekijöihin liittyvää kysyntää ja tukee muuttotaseen parantamista.
- Taajaman viheralueet ja virkistysympäristöt
  Taajama-alueiden kaavoituksessa on varmistettu riittävät viheralueet ja virkistysyhteydet. Viherverkoston jatkuvuus ja saavutettavuus ovat keskeisiä tekijöitä asuinympäristön laadussa ja kunnan houkuttelevuudessa.
- Sujuvien liikenneyhteyksien läheisyys
  Uudet kaava-alueet on sijoitettu sujuvien liikenneyhteyksien läheisyyteen, mikä tukee työssäkäyntiä, palveluiden saavutettavuutta ja kunnan kilpailukykyä seudullisessa tarkastelussa. Tämä on tärkeä vetovoimatekijä erityisesti työikäisten muuttajien näkökulmasta.
- Turvallinen liikkuminen jalan ja pyörällä
  Kaavoituksessa on painotettu turvallisia jalankulku- ja pyöräilyreittejä sekä niiden jatkuvuutta. Kevyen liikenteen yhteyksiä on parannettu ja uusia yhteyksiä suunniteltu osaksi kaavahankkeita. Turvallinen arjen liikkuminen on keskeinen osa kuntakuvaa ja vaikuttaa asuinalueiden houkuttelevuuteen.
- Keskeiset kaavahankkeet, joilla on edistetty kunnan vetovoimaisuutta
  - Ydinkeskustan asemakaavamuutos ja uusi asemanseutu:
    Vuoden 2026 alussa lainvoiman saanut kaava mahdollistaa keskustan ja asemanseudun kehittämisen sekä uuden asumisen ja palveluiden sijoittumisen alueelle. Toteutuminen tukee pitkän aikavälin tavoitteita parantaa kunnan vetovoimaa ja saavutettavuutta.
  - Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus (Vesikari ja Saunaranta)
    Kaavatyö on edennyt kaavoituskatsauksen mukaisesti ja on tällä hetkellä ehdotusvaiheessa. Tavoiteaikataulu kaavan hyväksymiselle on vuoden 2026 loppuun. Kaava mahdollistaa Tupoksen keskustan kehittämisen ja lisää asuinrakentamisen mahdollisuuksia sekä tukee Tupoksen asemanseudun kehittämistä.

Meijerikortteli

- Helmikuussa 2026 allekirjoitettu kiinteistökaupan vahvistuminen odottaa kiinteistön rasitteiden mitätöinnin lainvoimaistumista loka-marraskuussa 2026. Korttelin kehittämistä on edistetty

kiinteistön säilytettävän osan korjattavuusselvityksen käynnistämisellä. Selvityksen tulokset ohjaavat kiinteistön jatkosuunnittelua ja käyttötarkoituksen määrittelyä.

Tupoksen koulukortteli

- Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus Vesikarin ja Saunarannan alueilla on edennyt ehdotusvaiheeseen. Tavoiteaikataulu kaavan hyväksymiselle on vuoden 2026 loppuun.

Lähijunayhteys ja kaksoisraide

- Liminka-Oulu kaksoisraiteen ratasuunnitelmat ovat saaneet lainvoiman lokakuussa 2025. Limingan kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen 27.4.2026 osallistumisesta lähijunaliikenteen käynnistämiseen ja rahoitukseen yhdessä Kempeleen kunnan ja Oulun kaupungin kanssa. Kaksoisraiteen rakentamissuunnittelu on käynnistety syyskuussa 2026 Väyläviraston toimesta. Liminka on mukana Oulun ja Kempeleen kanssa yhteisessä valmistelussa, jossa tarkastellaan lähijunaliikenteen palvelutasoa, kustannusjakoa ja seisakeverkkoa sekä valmistellaan kaluston hankintaa.

- Limingan (Kirkonkylä) seisakkeen suunnittelu on käynnistynyt syyskuussa 2026 ja Tupoksen seisake on osoitettu toteutettavaksi seisakepaikaksi. Tupoksen seisakkeen toteutumista edistetään Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus junaseisakkeen ympäristöön – hankkeessa. Tavoiteaikataulu seisakkeiden rakentamisen valmistumiselle on vuoden 2032 loppuun mennessä ja lähijunaliikennöinnin alkamiselle vuoden 2033 alkupuoliskolla.

Muita huomiota
• Tonttitarjontaa on riittävästi – mistä saadaan kuntaan asukkaita ja yrityksiä?
• Kunnan tulisi panostaa yritysten saamiseen kuntaan monipuolisella tonttitarjonnalla. Tonttivaraukset tulisi saada toteutukseen. Onko selvitetty, miksi näin ei aina käy?
• Kuntakeskuksen veto- ja pitovoima. Monipuoliseen asuntotarjontaan tulisi panostaa. Kunnan tulisi mahdollistaa yksityinen rakentaminen. Vuokra-asuntojen lisääminen vastaamaan kysyntää.
• Yritys- ja omakotitalotonttien vuokraus ja myynti jäi tavoitteista. Miten kunta voisi markkinoida tontteja uudella tavalla esim. alentamalla hintoja (paalutusta vaativat tontit ym.)? Kumpi tärkeämpää: asukkaita kuntaan vai tontilla bisnestä? Tontteja juhlavuoden kunniaksi 550€:lla?
• Joukkoliikenteen käyttäjien määrä nousi, jota hintojen lasku edesauttoi.
• Kaksoisraiteen ratasuunnitelma hyväksytty, joka mahdollistaa lähijunaliikenteen toteutumisen.
• Lakeuden EKOn yhteistyö toimii hyvin. Viranomaistehtävät hoidettu hyvin.
• Ydinkeskustan kaava saatiin valmiiksi. Se mahdollistaa useiden hankkeiden toteutumisen keskustan alueella.

Vastine:

Kuinka kuntaan saadaan asukkaita?

Kunnan palvelualueet ovat yhdessä edistäneet seuraavia tekijöitä ja asioita:

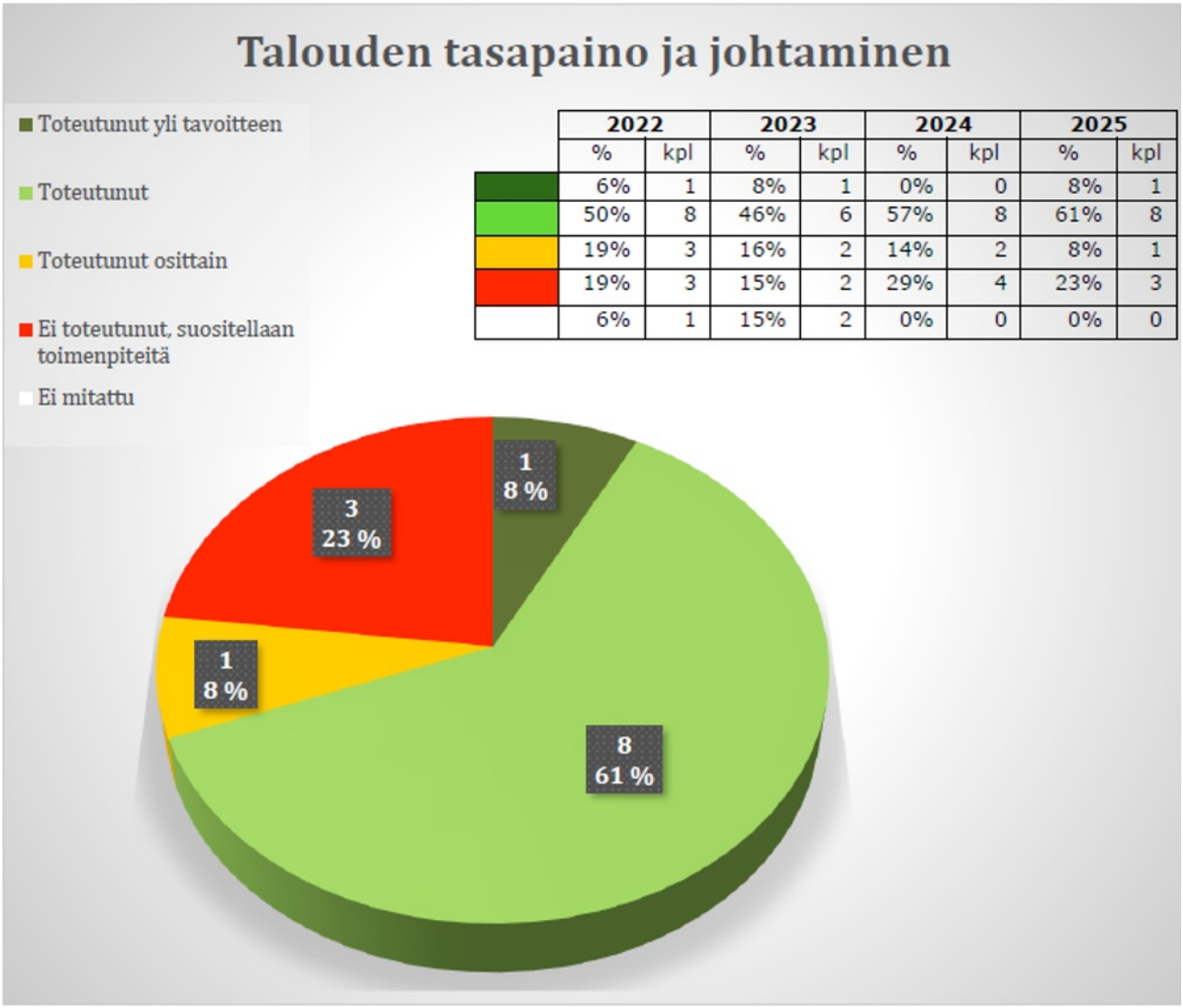
- Monipuolinen ja kilpailukykyinen tonttitarjonta: Väljät tontit, maaseutumainen ympäristö, hyvät viheralueet ja vaihtoehdot sekä omakotitaloille että yrityksille. Tonttien hinnoittelun joustavuus ja kampanjat (esim. paalutusta vaativien tonttien alennukset).
- Aktiivinen kaavoitus kasvusuunnissa: Kaavoitus sujuvien liikenneyhteyksien läheisyyteen, ydinkeskustan kaavan toteuttaminen ja Tupoksen asemakaavamuutokset. Kaavoitus varautuu kaksoisraiteeseen ja lähijunaliikenteeseen.
- Hyvät liikenneyhteydet ja saavutettavuus: Kunta on toteuttanut Oulun seudun liikenteen johtoryhmätyöskentelyssä kunnan edunvalvontaa varmistamalla sujuvat ja oikeanaikaiset vuoroyhteydet joukkoliikenteessä, edistänyt lähijunaliikenteen toteutumista sekä toteuttanut turvallisia jalankulku- ja pyöräilyreittejä määrärahojen puitteissa.
- Monipuolinen asuntotarjonta: Kunta on selvittänyt vuokra-asuntojen rakentamisen mahdollisuuksia asiantuntijaselvitysten teettämisillä, neuvotteluilla ja erilaisten toteutusmallien selvittämisellä. Neuvottelun hankekumppanien löytämiseksi jatkuvat edelleen. Rakentamishankkeen käynnistämistä on hidastanut hankkeen taloudellinen kannattamattomuus, johon on haettu ratkaisua hankekumppanin etsimisellä.
- Kunnan aktiivinen markkinointi: Kohdennetut kampanjat, digitaalinen markkinointi, yhteistyö seudullisten toimijoiden kanssa ja Limingan vahvuuksien esiin tuominen (luonto, turvallisuus, sijainti, palvelut).
- Vetovoimainen kuntakeskus: Ydinkeskustan kaavan toteuttaminen, palveluiden säilymisen ja laajentumisen tukeminen, viihtyisät julkiset tilat, tapahtumat ja arjen palveluiden saavutettavuus.
- Laadukas elinympäristö ja palvelut: Rakennettu ja ylläpidetty laadukkaasti päiväkodit, koulut, harrastusmahdollisuudet, liikuntapaikat, kulttuuri ja turvallinen ympäristö. Nämä ovat muuttajien tärkeimpiä valintakriteerejä.
- Seudullinen yhteistyö ja työssäkäyntialueen laajentaminen: Yhteistyö Oulun seudun kuntien kanssa, seudullinen MAL-suunnittelu, Lakeuden EKOn toimiva yhteistyö ja yhteiset liikennehankkeet.
- Yritysten kasvun tukeminen: Nopea lupakäsittely, helppo asiointi, yritysystävällinen toimintakulttuuri, verkostot ja kunnan rooli mahdollistajana. Yritysten sijoittumispäätökset syntyvät usein palvelulupauksen laadusta.

Tonttivarauksien toteutuminen:

- Yritystonttien varauksista luopuminen on valtakunnallisesti yleinen ilmiö, joka liittyy yritysten investointien ajoitukseen, rahoitusympäristöön ja markkinatilanteeseen. Limingassa tonttivarauksia on pyritty saattamaan toteutukseen aktiivisella yritysneuvonnalla ja tonttien markkinoinnilla. Kunta selvittää varauksista luopumisen syitä tapauskohtaisesti ja kehittää tonttien luovutusehtoja sekä markkinointia vastaamaan yritysten tarpeita. Tavoitteena on varmistaa, että varaukset johtavat toteutuneisiin hankkeisiin.
- Pientalojen tonttivarauksista luopumisen syitä on selvitetty ja kolme yleisintä syytä peruuntuneisiin hankkeisiin on ettei oma asunto mennyt kaupaksi, rahoituksen puute tai että rahoitus on järjestynyt vain valmiiseen ostokohteeseen.

6. Konsernipalvelut

Sitovat tavoitteet 2025: Kuntakonsernin talous on tasapainossa, Omistaja-ohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa sekä hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö. Tavoitteista toteutui kokonaan tai osittain 77%.

	2022		2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl
Toteutunut yli tavoitteen	6%	1	8%	1	0%	0	8%	1
Toteutunut	50%	8	46%	6	57%	8	61%	8
Toteutunut osittain	19%	3	16%	2	14%	2	8%	1
Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä	19%	3	15%	2	29%	4	23%	3
Ei mitattu	6%	1	15%	2	0%	0	0%	0

Sitovista tavoitteista seuraavat eivät toteutuneet – Suositellaan toimenpiteitä:

- Vuosikate kattaa poistot (toteutui 75,4%)
- Yhtiöiden tavoitteiden toteutuminen
- Omistajapoliittiset linjaukset hyväksytty kunnanvaltuustossa ja toimenpideohjelma kunnanhallituksessa

Vastine: Konsernin kokonaishallintaa ja -ohjausta on parannettu ottamalla käyttöön vuoden 2025 aikana tytäryhtiöiden kanssa neljännesvuosittain käytävät konserniohjauskeskustelut sekä laatimalla valtuustossa hyväksyttyjen omistajapoliittisten linjausten perusteella tytäryhteisöjen toimintaa tarkemmin ohjaava omistajapoliittinen toimenpideohjelma 2026 - 2028 (KH 25.5.2026). Selkeämmät

tytäryhtiökohtaiset vuosittaiset tavoitteet ohjaavat yhtiöiden toimintaa aiempaa paremmin haluttuun suuntaan ja antaa myös mahdollisuuden arvioida yhtiöiden johtamis- ja hallitustyöskentelyn onnistumista suhteessa vuosittaisiin tavoitteisiin ja edellytettyihin toimenpiteisiin.

Muita huomioita
• Talousarvion toteuma talousarviota parempi. Talouden tasapainottamisohjelmaa viety eteenpäin – vuosikate vahvistunut. Suunta hyvä, talouden suunnittelua tulee jatkaa.
• Talouteen liittyvät riskianalyysit puuttuvat.
• Vuosikate ei kata poistoja, tulorahoitus ei kata investointia – Miten talous saadaan kestävälle pohjalle? Laaditaan vuosikatesuunnitelma, jossa määritellään selkeä tavoitetaso.
• Henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen panostettu: Kehityskeskustelut käyty 100%, sairauspoissaolot pysyneet tavoitetason alapuolella, työhyvinvointihanke käynnistynyt. Panostus henkilöstöön näkyy onnistumisina.
• Tietojärjestelmät ja digitaaliset palvelut – toimintavarmuus hyvällä tasolla. Isoja toiminnan keskeytyksiä ei ole raportoitu. Kunnan tulee pysyä digitaalisten palvelujen jatkuvassa kehityskulussa mukana.
• Luottamushenkilöitä koulutettu. Koulutukset erittäin tärkeitä valtuustokauden alussa. Seminaarit koettu tärkeiksi pohjiksi valtuustotyölle. Luottamushenkilöiden osallistuminen koulutuksiin ollut heikkoa. Miten saadaan osallistumista lisättyä?

Vastine:

- Luottamushenkilöiden koulutuksiin osallistumista pyritään lisäämään korostamalla koulutusten merkitystä osana luottamustehtävän hoitamista. Kuntien toimintaympäristö muuttuu nopeasti lainsäädännön, talouden, digitalisaation ja muiden toimintaympäristömuutosten seurauksena. Laadukas päätöksenteko edellyttää ajantasaista tietoa ja kykyä arvioida päätösten vaikutuksia luotettavan tiedon pohjalta. Tämän vuoksi on tärkeää, että luottamushenkilöt sitoutuvat ylläpitämään osaamistaan osallistumalla tarjolla oleviin koulutuksiin. Koulutusten merkitystä tiedolla johtamisen ja tietoon perustuvan päätöksenteon tukena korostetaan valtuustokauden aikana. Koulutuksia on järjestetty valtuustokauden alussa lähikoulutuksina ja lisäksi luottamushenkilöille on tarjottu Kuntaliiton ja FCG:n USO-verkoston kautta saatavilla olleita etäkoulutuksia ajankohtaisista teemoista.
- **Talouteen liittyvät riskianalyysit puuttuvat**: Riskejä hallitaan 2026 alusta voimaan tulleen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Riskit tunnistetaan ja kategorisoidaan erillisen arviointityökalun avulla talousarvion laadinnan yhteydessä ja riskien toteutumista arvioidaan seurantaprosessin ja tilinpäätöksen yhteydessä. Riskiarvioita ja niiden toteutumisanalyysejä ei kuitenkaan esitetä julkisissa dokumenteissä, kuten talousarviossa ja tilinpäätöksessä.
- **Vuosikate ei kata poistoja, tulorahoitus ei kata investointia – Miten talous saadaan kestävälle pohjalle? Laaditaan vuosikatesuunnitelma, jossa määritellään selkeä tavoitetaso:** Mikäli vuosikate

ei kata poistoja, kunnan tulos muodostuu negatiiviseksi ja taseeseen kertyy alijäämää. Jos tämä on jatkuvaa, taseeseen kertyneet alijäämät käynnistävät valtiovarainministeriön arviointimenettelyn siinä vaiheessa, kun alijäämää on kertynyt taseeseen 1 000 euroa asukasta kohden. Mikäli vuosikate ei kata investointeja, kunta joutuu ottamaan lainaa investointien toteuttamiseen. Systemaattisesti näin jatkuessaan pitkään, kunta voi velkaantua yli oman todellisen kantokykynsä ja ajautua maksuvaikeuksiin lainojen maksuissa. Vuosittain laadittavan talousarvion tavoitteena on suunnitella kunnan talous tasapainoon. Talouden tasapainottamisohjelma on syytä käynnistää, mikäli vuosikate ei yllä poistojen tasolle ja alijäämien muodostuminen vaikuttaa systemaattiselta ja pysyvältä. Mikäli vuosikate ei kata investointeja, ensisijainen tarkastelu tulee kohdistaa investointeihin ja niiden ajoittamiseen, jotta vältytään tarpeettomalta lainanotolta. Mikäli vuosittaiset investoinnit vaikuttavat tuleville vuosille olevan systemaattisesti ja jatkuvasti korkeammalla tasolla kuin vuosikate, täytyy talouden tasapainottamisohjelma käynnistää.

- **Tietojärjestelmät ja digitaaliset palvelut – toimintavarmuus hyvällä tasolla. Isoja toiminnan keskeytyksiä ei ole raportoitu. Kunnan tulee pysyä digitaalisten palvelujen jatkuvassa kehityskulussa mukana:** Nykyinen toimintamalli, jossa kunnan digikehitystä koordinoidaan poikkihallinnollisesssa digikehitysryhmässä, on selkeyttänyt kehittämistarpeiden painopistettä ja resurssien käyttöä. Samaa työtä jatketaan myös tulevaisuudessa. Tulevina vuosina kehittämisen painopiste on prosessien tunnistamisessa ja mallintamisessa, sekä tekoälyn hyödyntämisessa.

7. Taloudelliset sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet toteutuneet pääosin talousarvion mukaisesti.

Talousarvio 2025	**Tavoitteen toteutumisen arviointi**
Konsernipalvelut	Talousarviota parempi 278 t€
Elinympäristöpalvelut	Talousarviota parempi 278 t€
Elinvoimapalvelut	Talousarviota parempi 91 t€
Hyvinvointipalvelut	Talousarviota parempi 139 t€
Sivistyspalvelut	Talousarvion mukainen (lisämäärärahan hakemisen jälkeen)
Tilintarkastus / Tarkastustoimi	Talousarviota huonompi 3 t€
Kunnallistekniikka liikelaitos	Talousarviota parempi 92 t€
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos	Talousarviota parempi 102 t€

Talousarvion laadinnan lähtökohdaksi asetettiin seuraavat taloustavoitteet:

	Tavoite	***Toteuma 2025***	***Erotus***	***Arvio***
Vuosikate	Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot	Vuosikate 3 milj. euroa Poistot 4 milj. euroa	Tilikauden tulos -1 milj.euroa	Tavoite ei toteutunut
Toimintakatteen kasvu *Verorahoituksen kasvu*	Toimintakatteen kasvu pienempi kuin verorahoituksen kasvu = tulot kasvaa nettomenoja nopeammin	Toimintakatteen kasvu 3,9 % vs. verorahoituksen kasvu 4,3 %.	Verorahoituksen kasvu 0,4 % suurempi	Tavoite toteutui
Konsernin lainamäärä	Konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon.	Konsernin lainamäärä 4595 €/asukas (Mannersuomen keskiarvo 7254 €/ asukas TP2024)	Lainamäärä nousi 118 €/asukas	Tavoite toteutui
Taseen ylijäämä	Taseessa on ylijäämää valtuustokauden päättyessä	Taseessa ylijäämää 11,4 milj. euroa		Tavoite toteutui

Vastine: Vuosikatetavoitetta täytyy pyrkiä nostamaan talousarvion laadinnan yhteydessä.

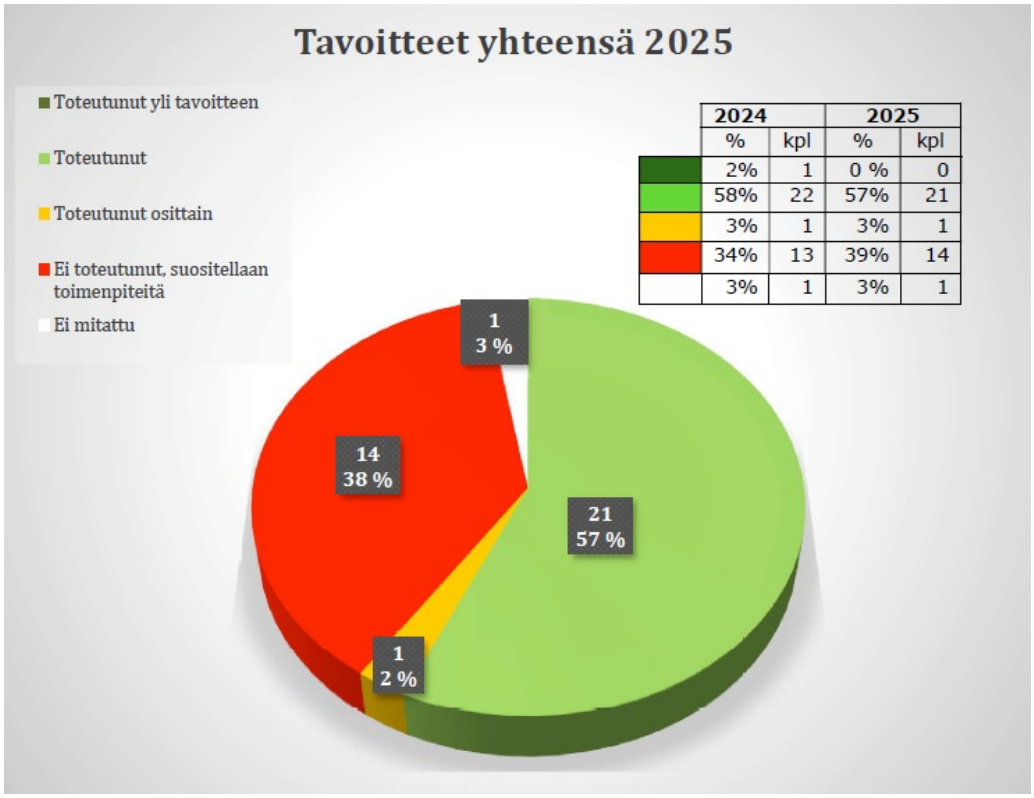
8. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

Valtuuston asettamat tavoitteet	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Toimintatuotot/toimintamenot % > 30	20,3 %, ei toteutunut (2024: 20,3)
Vuosikate/Poistot % > 100	92,4 %, lähes tavoitteen mukainen (2024: 75,6)
Omavaraisuusaste % > 50	47 %, lähes tavoitteen mukainen (2024: 47,5)
Suht. velkaantuneisuus % < 60	100,9 %, ei toteutunut (2024: 103,1)
Lainamäärä €/asukas < 5 500	4595 €/asukas, tavoitteen mukainen (2024: 4480)
Raportointi toiminnasta ja taloudesta ennen kokouksia väh. 2 x vuosi	2-3 x/ vuosi (2024: 2 x vuosi)

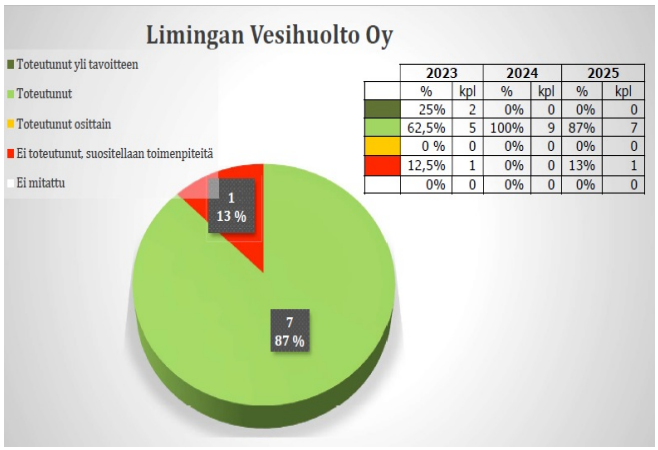
Kuntakonsernille asetut taloudelliset tavoitteet jäivät lainamäärää ja raportointia lukuun ottamatta toteutumatta vuonna 2025.

Vastine: Konsernin kokonaishallintaa ja -ohjausta on parannettu ottamalla käyttöön vuoden 2025 aikana tytäryhtiöiden kanssa neljännnesvuosittain käytävät konserniohjauskeskustelut sekä laatimalla tytäryhteisöjen toimintaa tarkemmin ohjaava omistajapoliittinen toimenpideohjelma 2026 - 2028 (KH 25.5.2026). Selkeämmät tytäryhtiökohtaiset vuosittaiset tavoitteet ohjaavat yhtiöiden toimintaa aiempaa paremmin haluttuun suuntaan ja antaa myös mahdollisuuden arvioita yhtiöiden johtamis- ja hallitustyöskentelyn onnistumista suhteessa vuosittaisiin tavoitteisiin ja edellytettyihin toimenpiteisiin.

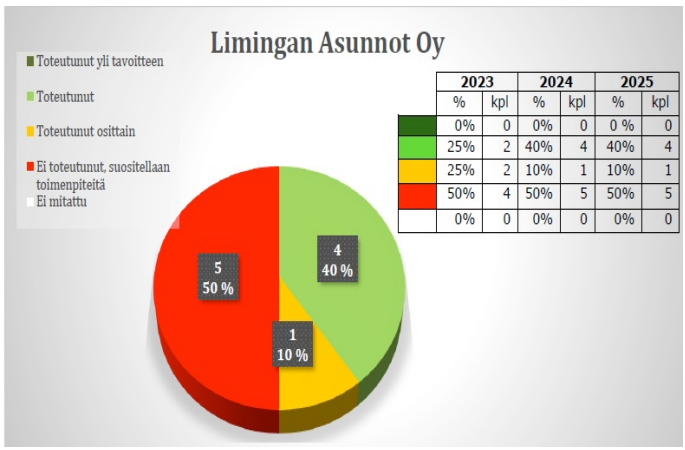
Tytäryhteisöt

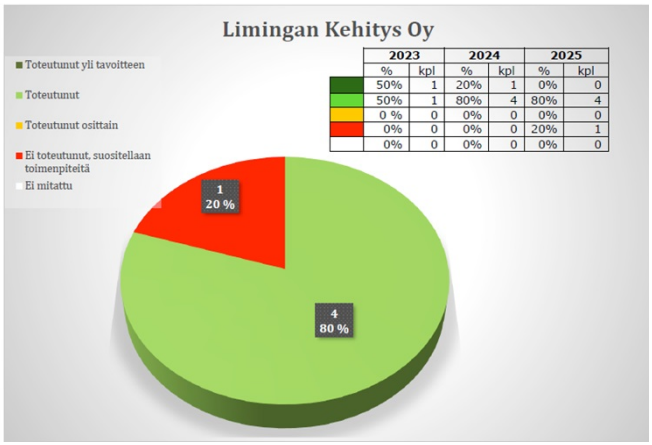
Yhtiö	Tavoitteet , jotka eivät toteutuneet 2025 – Suositellaan toimenpiteitä
Limingan Vesihuolto Oy	Omavaraisuusaste % > 40 (toteutui 26%)
Limingan Asunnot Oy	Sijoitetun pääoman tuotto % > 2 (toteutui 0%) Vuokra-asuntojen vuokrausaste % > 95 (toteutui 82%) Tyhjillään olevien asuntojen määrä % < 2 (toteutui 14%) Vuokrataso on tasapainossa pitkän tähtäimen saneeraus- ja investointitason kanssa Uusinvestointien omarahoitus osuuden kasvattaminen
Limingan Kehitys Oy	Tilikauden tulos + (toteutui -50 444,97)
Kiinteistö Oy Lakeustalo	Tilikauden tulos + (toteutui -121 582,82€) Omavaraisuusaste % > 40 (toteutui -9,1%) Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen mukainen Oman pääoman vahvistaminen
Kiinteistö Oy Vanamo	Tilikauden tulos + (toteutui -73 353,29€) Sijoitetun pääoman tuotto % > 2 (toteutui -3,6%) Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen mukainen

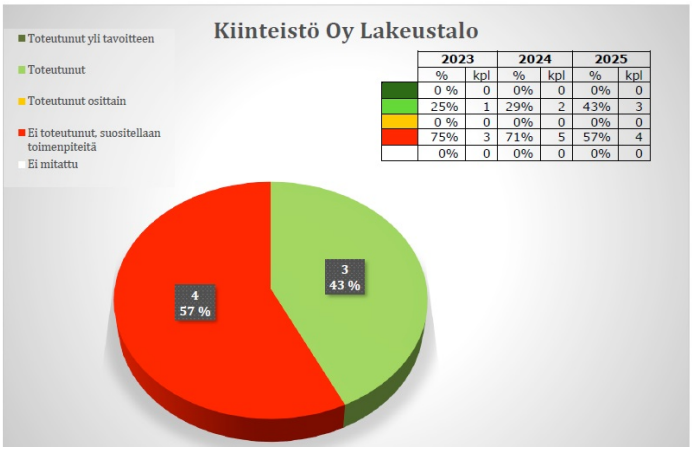
	2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	25%	2	0%	0	0%	0
	62,5%	5	100%	9	87%	7
	0 %	0	0%	0	0%	0
	12,5%	1	0%	0	13%	1
	0%	0	0%	0	0%	0

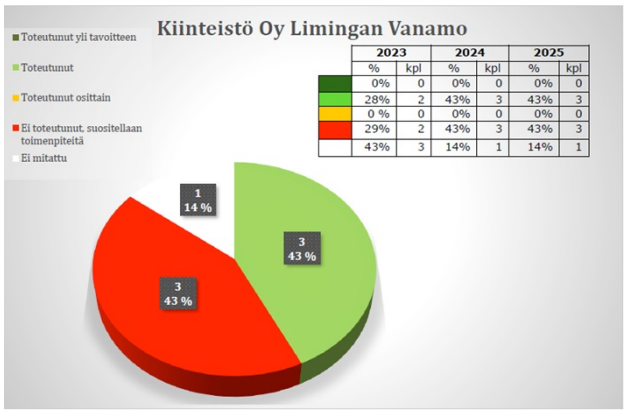
	2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	0%	0	0%	0	0 %	0
	25%	2	40%	4	40%	4
	25%	2	10%	1	10%	1
	50%	4	50%	5	50%	5
	0%	0	0%	0	0%	0

	2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	50%	1	20%	1	0%	0
	50%	1	80%	4	80%	4
	0 %	0	0%	0	0%	0
	0%	0	0%	0	20%	1
	0%	0	0%	0	0%	0

	2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	0 %	0	0%	0	0%	0
	25%	1	29%	2	43%	3
	0 %	0	0%	0	0%	0
	75%	3	71%	5	57%	4
	0%	0	0%	0	0%	0

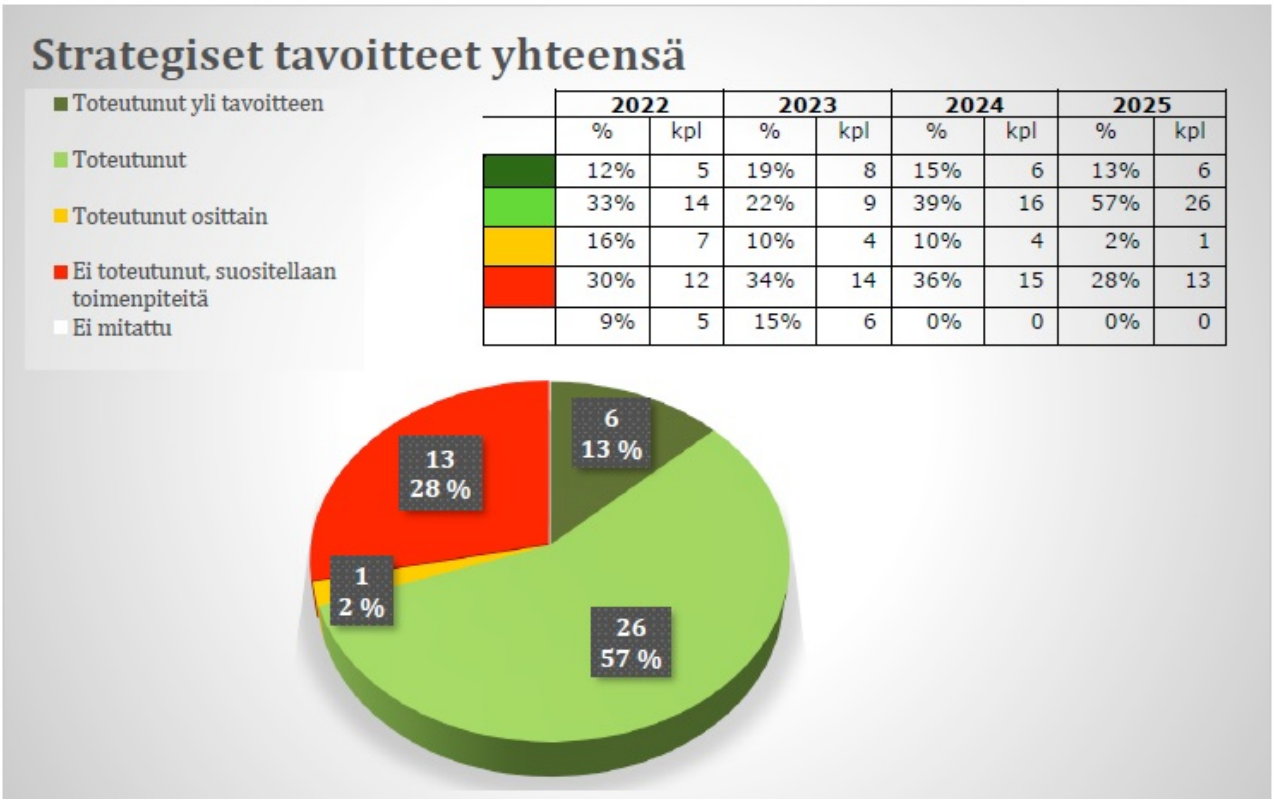
	2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	0%	0	0%	0	0%	0
	28%	2	43%	3	43%	3
	0 %	0	0%	0	0%	0
	29%	2	43%	3	43%	3
	43%	3	14%	1	14%	1

Vastine:

- Limingan Kehitys Oy:n tuloksessa näkyi vuonna 2025 Limingan Matkailu Oy:n (ent. Hotelli-Ravintola Liminganlahti Oy) lakkauttamisen alaskirjaus kertaluonteisena toimenpiteenä. Ilman roikkumaan jääneen yhtiön alasajoa vuosi olisi ollut positiivinen.

9. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot

Strategisia tavoitteita asetettu vuonna 2025 yhteensä 46 kappaletta. Tavoitteista 70% toteutui.

	2022		2023		2024		2025	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl
	12%	5	19%	8	15%	6	13%	6
	33%	14	22%	9	39%	16	57%	26
	16%	7	10%	4	10%	4	2%	1
	30%	12	34%	14	36%	15	28%	13
	9%	5	15%	6	0%	0	0%	0

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT
• Strategisista tavoitteista 28% ei toteutunut: Vuosikate ei kata poistoja, muuttotase negatiivinen, uusien yritysten määrässä ei päästy tavoitteeseen, työttömyysaste noussut edellisestä vuodesta.
• Lapsimäärän ennustettavuus vaikeaa. Pystyykö päiväkoti ennakoimaan lapsimäärän äkillisiin muutoksiin riittävän ajoissa?
• Tonttikauppaan vauhtia!
• Tytäryhteisöjen tavoitteista 38% ei toteutunut: Tilikauden tulos positiviinen vain Limingan Asunnot Oy:llä ja Limingan Vesihuolto Oy:llä.
• Työllisyyden hoitoon kiinnitettävä huomiota. Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista noussut huomattavasti.
• Vuokra-asuntoja tulisi saada kuntaan väestön kasvun lisäämiseksi. Edellisessä arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnalle annetussa vastineessa oli, että ”kunta pystyy vaikuttamaan omistajaohjauksen kautta mm. Limingan Asunnot Oy:n

rakentamiseen. ” Milloin kunnalla tarkoitus rakentaa lisää vuokra-asuntoja? Miten ikäihmisten asuntojen tarve otetaan huomioon (esim. senioriasunnot)?
• Miksi kunnan strategisissa tavoitteissa ei mainita sivistyspalveluita lainkaan? Ovat kuitenkin yksi kunnan tärkeimmistä vetovoimatekijöistä!
• Nuorison kohtaaminen myös iltaisin tärkeää.
• Lakeustalon vuokrausaste 100 %, mutta tulos reilusti miinusmerkkinen. Mistä johtuu?
• Taloutta hoidettu hyvin, mutta talouden tasapainottamista tulee jatkaa. Onko tulevien vuosien ylijäämäarvio realistinen?

Vastine:

- On hyvä huomata, että vuosien 2024 ja 2025 työmarkkinatuen kuntaosuutta ei voi verrata keskenään, koska vuoden 2025 alusta lähtien kuntaosuus on työllisyysuudistuksen myötä kasvanut merkittävästi. Vuoden 2025 aluesta lähtien kunta siis maksaa työttömyystuista suuremman osan ja aiemmassa vaiheessa kuin aiemmin. Tehty muutos on valtakunnallinen ja näkyy kaikkien kuntien menoissa, samassa suhteessa. Koska olemme onnistuneet hoitamaan työllisyyttä erittäin hyvin, maksuosuus ei ole kasvanut tuon enempää, monille kunnilla summa on jopa moninkertaistunut.
- Kunta on selvittänyt vuokra-asuntojen rakentamisen mahdollisuuksia asiantuntijaselvitysten teettämisillä, neuvotteluilla ja erilaisten toteutusmallien selvittämisellä. Neuvottelun hankekumppanien löytämiseksi jatkuvat edelleen. Rakentamishankkeen käynnistämistä on hidastanut hankkeen taloudellinen kannattamattomuus, johon on haettu ratkaisua hankekumppanin etsimisellä.